

PROCÉS PARTICIPATIU

Contractació Pública

Descripció

Aclarir i donar la màxima difusió a quines són les conductes adequades en tot el procés de contractació, més enllà del que és l'estricta compliment de la llei, i assegurar que les persones que detectin una situació irregular tinguin la màxima garantia de confidencialitat per presentar les seves queixes.

Promoure el sistema de consultes preliminars al mercat per dotar de més transparència les relacions entre les empreses licitadores i contractistes i l'Administració.

Introducció

La contractació pública és un dels sectors de l'Administració on hi pot haver més risc de corrupció, perquè afecta a diner públic, serveis públics i comporta relacions comercials entre sector públic i sector privat. Moltes vegades aquest risc no afecta estrictament la legalitat, si no que es basa més en bones pràctiques i ètica, i sobretot en donar la màxima transparència a les relacions entre administració i empreses.

Reptes

- Millorar el coneixement sobre els conflictes d'interès i, en general, les bones pràctiques i l'ètica en matèria de contractació.
- Increment de les consultes i queixes a la bústia ètica.
- Increment de les consultes preliminars al mercat.

Preguntes

1. Quines mesures s'han d'implementar per identificar i evitar situacions de conflicte d'interès en un contracte públic?
2. A quins perfils de persones s'han d'adreçar aquestes mesures (propietat o apoderat empresa, personal empresa, càrrec polític, funcionaris de l'Administració)?
3. Pensant tant en treballadors públics com en representants o treballadors d'empreses licitadores, davant d'una conducta poc ètica en matèria de contractació, quines mesures de confidencialitat s'han d'implementar per incrementar les queixes a la bústia ètica? Quin tipus d'organisme o entitat donaria més garanties de resolució de la qüestió?
4. Quines mesures s'han d'implantar per millorar la concurrència entre empreses?

Propostes CEMCORD

- Publicació de la informació de totes les adjudicacions de contractes públics efectuades per la Generalitat i l'administració local de Catalunya i per les entitats dels seus sectors públics
- Augment de la transparència en l'àmbit de la contractació pública
- Reforç dels mecanismes de control i avaluació en l'àmbit de la contractació pública
- Introducció dels criteris de Responsabilitat Social en l'àmbit de la contractació pública
- Racionalització dels òrgans de contractació pública
- Publicació per part de les empreses concessionàries dels contractes establerts amb l'administració
- Extensió de la Llei de Contractes del Sector Públic (Llei 3/2011) a les institucions, entitats i empreses que reben recursos públics

Propostes Pacte Social Anticorrupció

- Implantar una gestió pública més eficaç, democràtica i transparent. Apoderar i responsabilitzar els agents implicats en la gestió dels recursos públics.
- Aplicar el dret administratiu a tots els contractes i organismes públics i evitar subterfugis legals per saltar-se'ls.
- Fomentar, com a política prioritària, el control i la contractació pública de serveis, i recuperar la gestió pública de serveis públics bàsics. Cal també posar especial atenció als àmbits de major risc de corrupció, com els contractes d'obres públiques o les subvencions, així com pràctiques de fraccionament de contractes, de contractació directa - llevat de casos excepcionals-, de modificacions a l'alça injustificades...).

Evidències

El primer que constata la investigació acadèmica en aquest àmbit de coneixement és la gran heterogeneïtat de formes de contractació pública existents a nivell internacional. Per tant, les evidències sobre quina és la forma més efectiva per reduir la corrupció en la contractació pública s'han elaborat a partir d'estudis de casos o bones pràctiques. Si que s'han localitzat evidències emergents sobre formes de contractació efectives com són el Pay-for-Performance o els Impact Bonds, més pròpies de països anglosaxons, encara que quedin una mica llunya pel que fa la seva aplicació a l'administració catalana o espanyola. La literatura especialitzada apunta més aviat a donar consells generals sobre com prevenir el frau en la contractació pública afavorint un canvi en la cultura administrativa, fent que els professionals de l'administració treballin sota l'òptica de la rendició de comptes.

En primer lloc, identificant els àmbits més opacs dins de la contractació pública on tradicionalment hi ha hagut situacions irregulars i/o pràctiques poc ètiques, per tal d'actuar sobre ells.

En segon lloc, s'apela també a incrementar els incentius dirigits als professionals de l'administració pública, fins i tot salarials, amb l'objectiu de modificar el comportament d'aquells que estan a càrrec del sistema.

En tercer lloc, s'apunta a la facilitació del procés de contractació pública, mitjançant la simplificació de processos i/o regulacions, l'aprofitament de la tecnologia digital o la millora en la gestió dels recursos humans al càrrec del procés de contractació pública.

Finalment, també s'esmenta que la legislació de mesures de transparència i accés a la informació són mesures que ajuden a

Marc de referència legislatiu (amb enllaços)

reduir situacions irregulars o mancats d'ètica. Mentre en d'altres àmbits aquestes mesures són massa genèriques, en el cas de la contractació pública, ajuden a prevenir males pràctiques pel simple fet que qualsevol mena de licitació pública es farà pública i es trobarà accessible per a qualsevol.

- Ley de contratos del sector público
<https://www.boe.es/buscar/pdf/2017/BOE-A-2017-12902-consolidado.pdf> (articles: 64 i 115)
- Directiva 2014/24/UE de contractes
<https://www.boe.es/doue/2014/094/L00065-00242.pdf> (articles 24 i 40)